

Miben segít az üzemi pszichológus?

Elmondja dr. Hódi Sándor

Ebben a rohanó világban arra sem érünk rá, hogy megálljunk egy pillanatra meghallgatni ismerőseink, barátaink gondját-baját, nem is jut eszünkbe, hogy nekünk milyen jólesne a baráti szó, ha netalán nehéz helyzetbe kerülünk. Nem is csoda, ha egyre többen fordulnak pszichológushoz, ha napjainkban szinte már divatosná vált kikérni tanácsát. Mert ő az, aki mindig segít, aki türelmesen meghallgat bennünket, aki a dolgok mélyebb összefüggéseit vizsgálva felleli a bajok gyökerét, s egyben a kiutat a nehéz helyzetből. Egyre több a pszichológus a kórházakban, az egészségházakban és a gyárakban. Az üzemi pszichológus immár teljes létjogosultságot nyert, nélküle egy-egy nagyobb dolgozói közösség szinte elképzelhetetlen.

Másfél-évvvel ezelőtt az adatai Potisje Szerszámgépgyár dolgozói még nem is sejtették, milyen segítőtárs számukra az akkor odakerült dr. HÓDI Sándor pszichológus. Tanulmányait Magyarországon fejezte be, két évet ott dolgozott, közben doktorált, azután hazajött. Adán szükség volt rá. Gyakorló pszichológusként került a gyárba. Nemcsak ott, a városban is máig az egyetlen.

— Hihetetlenül sokat változott körülöttem minden — mondja elégedetten a fiatal szakember. Eleinte ugyan nagyon idegenkedtek tőlem, úgy gondolták — előítéleteik folytán — hogy akinek

pszichológussal van dolga, az már „szellemileg érintett”. Úgy látszott, nincs is rám szükség. Sokan méltatlankodtak, hogy ilyen haszontalanságra pazarolják a pénzt. Nem is jöttek maguktól, inkább csak végső esetben, amikor már munkahegyükön nem tudtak helytállni és kivizsgálás végett hozzám irányították őket.

Dr. Hódi Sándor munkaköre azonban kibővült, az ügyek megsaporodtak. Egyre többen igényelték a segítségét. Nemcsak az üzemek belüli sérelmeikkel, hanem magánéletük problémáival is nála jelentkeztek. Meddig terjed a hatásköre az üzemi pszichológusnak, jogosan avatkozhat-e be a feladatán kívüli esetekben? És a dolgozók magánproblémája nem tartozik-e éppen úgy rá, mint a munkahelyen ért sérelmek orvoslása?

— Egyik is, másik is rám tartozik. A magánéletben felvetődött problémák mélyebb gyökereket, megoldásuk körülményeit, komoly munkát igényel. Ilyenkor a sérült lélek környezetére, szűkebb, családi, baráti körére is figyelni kell. Szívesen csinálom, de alig győzöm. Az esetek, a megoldási lehetőségek utáni kutatás egész napokat betöltik, nem fejeződik be a munkám délután két órákor. És nem is volna szabad, hogy így legyen a dolgozók miatt sem, hiszen nem orvosi rendelő ez a kis iroda, ahova csak úgy beszólitom a következőt... Idő és han-

gulat kell a megnyilatkozáshoz, a valamáshoz. Ehhez pedig kötetlen munkaidőre lenne szükségem, de kérésemet egyelőre elutasították. Szeretem a munkámat, örülök, hogy egyre többen jelentkeznek és igénylik segítségemet. Fiatal emberek még azzal is felkeresnek, hogy megnövsüljenek-e, elvegyék-e, ne vegyék-e választottjukat.

Segíthet-e mindig a pszichológus?

— Ha valóban őszintén kéri a segítséget (rögtön rájövének, amikor terepszemlélet tartva, először álproblémával fordulnak hozzám), akkor tudunk tanácsot adni, mert mélyebben látjuk az összefüggéseket és a beszélgetések alkalmával megtaláljuk a probléma gyökerét. Ezt tudva már csak egy lépés a kiutat mutató tanács. Néha elég a figyelmes, érdeklődő, hallgató-pszichológus, az is megnyugtató.

Azt hiszem, mindenki a legtitkosabb problémáival fordul a pszichológushoz, amit másnak talán el sem mondana. Milyen érzés betekinteni az emberek magánéletébe?

— Gondjával-bajával együtt látom azt, aki hozzám fordul, úgy mint megoldásra váró esetet, és csak mint sérült lélek érdekel, amit róluk megtudok, megőrzöm magamnak.

Nem lehet mindegy idegen előtt kitarulkozni, nem lehet mindegy, különösen akkor, ha a gyárban naponta találkozhatnak.

— Számtalanszor előfordult, hogy egy-egy őszinte, meghitt beszélgetés után nem mernek szembenézni velem, ha a gyáruváron összetalálkozunk, néha sértődöttek, mintha ellenséget látnának bennem. Félnék is egy kicsit, hiszen olyasmit tudtam meg, ami a legfájtatóbb titkuk, a legfájtóbb pontjuk. A válságon túljutva egykori problémáikra már tárgyilagosan tudnak nézni. Újra visszatér a magabiztosságuk.

Eddigi tapasztalatai szerint mit mondana: a nők vagy a férfiak igénylik-e inkább a segítséget?

— Úgy fogalmaznám meg, hogy ki tud könnyebben kapcsolatot teremteni. Köztudomású, hogy a nő előbb megnyilatkozik és ugyanolyan problémával előbb jelentkezik a pszichológusnál, mint a férfi. Beszélgetéskor azonban egyformán feltárják gondolataikat és egyformán igénylik a segítséget.

Mintha csupán magánproblémákkal foglalkozna.

— Nagybárára így is van, de ez egyáltalán nem baj, hiszen ez is szerves része a munkámnak. Persze, lenne ezernyi más tennivaló, egyedül azonban mindenre nem jutott időm. Most segítséget kaptam, felvettünk ugyanis egy gyakornokot, és remélem, jobban helyt tudunk majd állni. Nyugaton egy üzemi pszichológus csak addig foglalkozik egy-egy dolgozóval, amíg azt a gyár érdekei megkivánják.

CSÍKOS Zsuzsa